

Ontologie „všeho“

Daniel Rourke (z Londýna) vyvěsil na stránkách Academia.edu svůj text *An Ontology of Everything on the Face of the Earth: Abject Materialities from John Carpenter's The Thing*. Stáhl jsem si to, ale ještě jsem to nečetl. Zarazil jsem se hned u nadpisu: jak může někdo mluvit o ontologii „všeho, co je na tváři Země“? Možná, že to pak nějak osvětlí, ale okamžitě mi napadá: buď jde o ontologii všeho vůbec (a nejen toho, co je na této planetě) – anebo o ontologii určitého, tj. konkrétního „jsoucího“ (jsoucna), případně o ontologii určitého úseku či regionu. Pak má v každém z možných užití slovo „ontologie“ poněkud jiný význam; nicméně naprosto nezbytné je především vyjasnit, co vlastně rozumíme pod termínem „ontologie“. Pokud se má ontologie zabývat „jsoucím jakožto jsoucím“ resp. „jsoucím, pokud jest“, můžeme se tázat, zda ono tzv. „všechno“ (pan) vskutku „jest“, má-li svou vlastní jsoucnost (přesněji: své vlastní jsoucnosti), eventuálně, má-li své „bytí“. Vymezení ontologie jako filosofické disciplíny, která se zabývá jsoucím, pokud vskutku „jest“, zřejmě vyžaduje, abychom si nejprve vyjasnili, co to znamená „býti“ resp. „býti jsoucím“ (případně „jestvovati“). Konkrétní důsledek: je vůbec možná ontologie, která by se zabývalo tím, co sice někdy dávno „bylo“, ale už „není“? A zvláště pak ontologie, která by se zabývala tím, co ještě není a co – možná – nastane? Pokud ano, musíme její tematiku rozšířit, takže zahrne i méontologii, anebo naopak ji musíme učinit pouhou částí (a dost málo funkční částí) méontologie. Ontologie, která by se měla vztahovat pouze k tomu, co aktuálně jest, by se nejspíš hrozně vzpírala jakékoli systematice, neboť to, co je „právě teď a právě tady“ aktuálně přítomné, nelze (z teoretických, ale i praktických důvodů) dávat uměle do souvislosti, neboť – alespoň podle Einsteinovy teorie – „aktuální přítomnost“ je vždycky cosi relativního, co nelze stanovit pro celý Vesmír.

(Písek, 121012-2.)